

Magyar Elektrotechnikai Egyesület
Hungarian Electrotechnical Association

1075 - Budapest, Madách Imre út 5. III. emelet
Tel: 353-0117
E-mail: mee@mee.hu

**Épületvillamossági
és
Biztonsági
Szakosztály
VB-MUBI**

Gyengeáramú végzettségű szakemberek

(informatikus, programozó, híradástechnikus, műszerész stb.)

munkavégzési lehetőségei erősáramú/energetikai berendezéseken

KÉRDÉS:

„Milyen **végzettségi előírás** vonatkozik a legfeljebb 400 V feszültség alatti vagy feszültség közelében történő munkavégzésre? Alap-, közép- vagy felsőfokú végzettségű gyenge áramú, információ átviteli szakemberek dolgozhatnak-e erősáramú gép, berendezés villamos szekrényeiben? (szerelni, karbantartani, átalakítani, csatlakozóinak bekötése, vagy PC csere, javítás, szoftver feltöltés stb.). Van-e jogszabály erre a témára? Van-e olyan intézet, társaság vagy cég, amely ennek megfelelő képzést tart?”

VÁLASZ:

A választ a MEE Villamos Biztonsági Munkabizottság Operatív Csoportja adja meg:

A válaszukban először is egy elvi szempontot kívánunk tisztázni: Miért tesznek éles különbséget az előírások a gyenge áramú és az erősáramú szakemberek között? Való igaz a villamosság alapösszefüggései, és a fizikai törvényei mindkét esetben ugyanazok, de a különböző oktatási formákban egész más tantárgyak szerepelnek, és más képzésben részesülnek a két szakirányban, ennek megfelelően a szakértelmük és szemléletük is egészen más lesz.

Így az egyes tévedések következménye is lényegesen különbözik, pl. egy zárlat esetén. Amikor erősáramú berendezésben zárlat következik be, ez legtöbbször mérhetetlen anyagi kárral, emberi sérüléssel jár, – ez nem mondható el a gyenge áramú berendezések esetében! Tehát az egyes jogszabályok, szabványok kimondottan a gyengeáramú szakemberek biztonsága érdekében hoznak ilyen szigorú előírásokat!

Hivatkozunk a vonatkozó **MSZ 1585:2016** szabvány egyes részeire. Lásd: **4.2.101.** szakaszt (**IV.b**) és **4.2.102.** szakaszt (**IV., a**) és **b**) pontjait.

4.2.101. Az e szabvány szerinti tevékenységet ténylegesen végző személyek a következő csoportokba sorolhatók:

IV/b Információátviteli (gyengeáramú) szakképzetttségű olyan személyek, akik a munkájukkal kapcsolatos energiaátviteli (erősáramú) villamos berendezések villamos veszélyeiről és az ezzel kapcsolatos magatartási szabályokról jogosító vizsgát tettek;

4.2.102. Az e szabvány szerinti munkák végzéséhez a következő képesítések szükségesek:

A III. csoportba tartozó személy a IV. csoportba tartozó személyek közvetlen felügyelete alatt részt vehet a IV. csoportra megengedett más munkák végzésében és feszültség közelében végzett vagy feszültség alatti munkák végzésében is.

A IV. csoportba tartozó személy – az I., II. és III. csoportra is megengedett tevékenységeken túlmenően – alkalmas minden olyan villamos szakmunka önálló végzésére, amelyhez megfelelő szakismeretekkel rendelkezik.

E munkákat feszültség alatt és feszültség közelében is elvégezheti. Azt, hogy szakismeretei elegendőek-e az adott munka elvégzéséhez, saját magának kell eldöntenie a következő korlátozásokkal:

a) a IV/a és IV/b csoportba tartozó személyek csak azon villamos berendezéseken végezhetnek munkát, amelyekre képesítésük érvényes;

b) a IV/c szerinti képesítés önmagában csak az 1000 V-nál nem nagyobb névleges feszültségű villamos berendezéseken végzett munkára tesz alkalmassá;

A szabvány itt idézett követelményei a következőket jelenti:

A levelében felsorolt információátviteli (gyengeáramú) képzettségű szakmunkás, technikus, mérnök, szaktanár dolgozhat erősáramú villamos szekrényben, a következő feltételekkel:

a) ha a szekrény, berendezés, készülék stb. névleges feszültsége nem haladja meg az 1000 V-ot,

b) önállóan kizárólag annak gyengeáramú részein tevékenykedhet: PC cserét, javítást, szoftver feltöltést stb.,

c) Az **MSZ 1585:2016** szabvány szerinti IV. csoportba tartozó személyek közvetlen felügyelete alatt a III. csoportba tartozó gyengeáramú végzettségű személy részt vehet a IV. csoportra megengedett feszültség közelében végzett vagy feszültség alatti munkák végzésében is, pl. védővezetős csatlakozók bekötése, stb.,

d) ha részletes kioktatást kapott az adott berendezésről, annak veszélyeiről, erősáramú részeiről, mihez nyúlhat, és mihez nem nyúlhat,

e) kioktatást kapott általános villamos biztonságtechnikából és az áramütéses balesetekkel kapcsolatban a mentésről és elsősegélynyújtásról,

f) a kioktatás alapján „jogosító” vizsgát tett, és a bizonyítványban pontosan meghatározzák, hogy ez vizsga milyen berendezésen, milyen munkára jogosítja fel,

g) ha az illető dolgozó felelősséggel vállalja a munkát („saját magának kell eldöntenie”),

h) ez a feljogosítás csak az adott cégre, házon belülre szól, más munkahelyekre nem érvényes!

i) be kell tartani az **MSZ 1585:2016** szabvány oktatásra vonatkozó **4.2.103. (4.2.103.1., 4.2.103.2)** szakaszának előírásait is!

Mindenkinek kizárólag csak azt a munkát szabad végeznie, amivel megbízták, kizárólag csak azon a munkaterületen szabad dolgoznia, amelyet számára a munkautasításban, illetve az **MSZ 1585:2016** szabvány szerint kijelöltek, kizárólag csak azokat a szerszámokat, munka- és védőeszközöket szabad – és köteles is – használnia, amelyek a rábízott feladat ellátásához szükségesek, és amelyek használatára kioktatták.

Nincs ilyen jellegű központi tanfolyam és vizsgaszervezés, tekintettel a különböző helyeken felmerülő teljesen eltérő különleges, egyedi speciális igényekre, illetve körülményekre. Ezért vállalaton belül célszerű ezt megoldani, s ennek során csak azokra az ismeretekre szorítkozni, amelyek az adott személy munkakörének teljesítéséhez szükségesek. (Ennek megfelelően a vizsga és az ennek alapján végezhető munkák is csak vállalaton belül, az adott munkakörre jogosítanak.) Ajánlott az **MSZ 1585**-ös szabvány tanulmányozása (értelemszerűen, azokat a

részeket, amelyek a munkásokra vonatkozhatnak) és azoknak a berendezések részletes ismertetése, amelyeken a kollégák dolgozni fognak.

Abban a különleges esetben, ha nem állandó telephelyen, nagyjából azonos körülmények között, hasonló berendezésekkel kell foglalkozni, hanem változatos helyszíneken, a legkülönbözőbb berendezésekkel, készülékekkel találkoznak a gyengeáramú szakemberek, fel kell mérni a várható variációkat a veszélyeikkel együtt, lehetőség szerint rendszerezni, és behatárolni a berendezés fajtákat és a kapcsolódó tevékenységeket!

Kinek van jogosultsága oktatásra, vizsgáztatásra? Ha az adott cégnél van olyan erős-áramú, (célszerűen felsőfokú végzettségű) szakember vagy szakemberek aki(k) a felsorolt témákban járatos(ak), és megfelelő szakmai színvonalon és szigorúsággal meg tudják szervezni, akkor házon belül is meg lehet oldani. Ha erre nincs lehetőségük, akkor egy külső szakoktatási intézményt kell fel kérni az oktatásra és vizsgáztatásra. Ez esetben is célszerű, hogy az adott berendezésekről saját munkatársuk pl. a tervezője tartson oktatást.

Jelenleg kevés olyan szakoktatási intézményt ismerünk, amely az *információátviteli (gyengeáramú) szakképzettségű személyek részére energiaátviteli (erősáramú) villamos berendezések villamos veszélyeiről és az ezzel kapcsolatos magatartási szabályokról kioktató tanfolyamot és vizsgát szervez. Ilyenek pl.:*

- ORSZÁGOS MUNKAVÉDELMI KÉPZŐ ÉS TOVÁBBKÉPZŐ KFT (OMKT KFT)

1111 Budapest Műegyetem rkp. 3. sz. épület; T: +36 1 463-1192,
NAGY ILDIKÓ; inagy@omkt.bme.hu

- TAM-CERT MAGYARORSZÁG VIZSGÁLÓ ÉS TANÚSÍTÓ KFT

Irodaház, 1134 Budapest, XIII. Váci út 49. sz. 6.emelet T: +36 1 278 2295
KURIS ZSUZSA; kuris.zsuzsanna@tamcert.hu M: +36 30 736 3920

- MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI EGYESÜLET (MEE)

1075 Budapest, Madách I. u. 5. III.em
SZELI VIKTÓRIA tanfolyamszervező, szeli@mee.hu
Tel.: +36 1 788-0520, Mobil: +36 30 490-8921 Fax: +36 1 353-4069

Az oktató intézet munkatársai kimondottan az adott cég körülményeire építik fel az oktatást és a tanfolyami vizsgájuk csak az adott cégen belüli munkára jogosít, más cégnél ezzel a vizsgával nem végezhetnek ilyen munkát!

Budapest, 2024. október 19.

*MEE. Épületvillamossági és Biztonsági Szakosztály
Villamos Biztonsági Munkabizottság.*

Összeállította: Arató Csaba

Lektorálta: dr. Novothny Ferenc

Arató Csaba
a VB. MuBi tikára

Rajkai Ferenc
a VB MuBi operatív csoport tagja

Dr. Novothny Ferenc
a VB. MuBi vezetője

*** **

Melléklet:

Az **MSZ 1585:2016** szabvány oktatásra vonatkozó **4.2.103.** szakaszának előírásai. (**4.2.103.1.**, **4.2.103.2.** és **4.2.103.3.**)!

4.2.103. A személyzetet a következők szerint oktatásban kell részesíteni.

MEGJEGYZÉS: A feszültség alatti munkavégzéssel kapcsolatos oktatásra a 6.3.2. szakasz vonatkozik.

4.2.103.1. A villamos szakmunka irányítására, vezetésére, önálló villamos szakmunka végzésére jogosított személyeket az adott munkakörbe való belépésükkor a munkájukhoz szükséges biztonsági követelményekről, valamint e szabvány munkájukhoz kapcsolódó részeiről ki kell oktatni, részükre e szabványt folyamatosan elérhetővé kell tenni, és írásban kell igazoltatni, hogy elolvasták és megértették.

4.2.103.2. A 3.2.6. szakasz szerinti képzetlen személyeket elegendő esetenként – az adott alkalommal – a szűkebb munkakörükben a környezeti veszélyekre és az elvárt magatartásra (óvatosságra, gondosságra) kioktatni.

4.2.104. Mindenkinek kizárólag csak azt a munkát szabad végeznie, amivel megbízták, kizárólag csak azon a munkaterületen szabad dolgoznia, amelyet számára a munkautasításban, illetve ezen szabvány szerint kijelöltek, kizárólag csak azokat a szerszámokat, munka- és védőeszközöket szabad – és köteles is – használnia, amelyek a rábízott feladat ellátásához szükségesek, és amelyek használatára kioktatták.